

Neden okumalıyız?

Muharrem Bey: “Kitaba önem vermenin fazileti nedir? Müslüman neden okumalıdır?”

Kur’ân’ın her emri kâinatın nabzını tutan bir kudrete sahiptir. Hele o ilk emir... Bize âdeta yepyeni dünyaların anahtarlarını sunuyor, yepyeni hazinelerin kapılarını gösteriyor, yepyeni definelerin ambarlarına işaret ediyor: “Oku! Yaradan Rabb’inin adıyla oku. O Rabb’in ki, insanı bir kan pıhtısından yarattı. Oku! Rabb’in sonsuz kerem sahibidir. O, insana kalemle yazmayı öğretendir. O insana bilmediğini öğretendir.”¹

“Oku!” emrine muhatap olan Peygamber Efendimiz (asm), mübarek vücudunu iliklerine kadar sıkan Cebrail Aleyhisselâm’a, “Ben okuma bilmem” demişti. Âdeta insanlığın resmini çizer gibi idi Büyük Peygamber (asm). Her yeni ilme ve irfana karşı bilgisiz olan insanoğlu, okudukça yeni dünyalar keşfedecek, kendisine ve âleme yeni ufuklar açacaktı. Okudukça kendisini ve Rabb’ini tanıyacak, Rabb’ine kul oluşun ayrıcalığını tadacaktı. Okudukça dünyasını ve âhiretini mamur edecek, hiçbir günü bir önceki günle eşit yaşamayacaktı. Okudukça kâinatın sırlarını çözecek; varlıkların hal diliyle Allah’ı göstermelerine şahitlik edecek ve kendisi de ibadet diliyle gösterecekti.

Evet, insan önce okumalıydı. Çünkü “cehûl” idi, cahil idi, yani her şeye karşı çok bilgisizdi. Okudukça bilgisizliğini kavrayacak, okudukça hiçliğinin farkına varacak, okudukça Allah’ın büyüklüğü karşısında eğilme ihtiyacı ve isteği ile dolup taşacak, okudukça Allah’ın ilmine, iradesine, kudretine ve Hâlıkîyet’ine teslim oluşun mutluluğunu ruhunun derinliklerinde duyacaktı.

Kur’ân’ın, indiği insanın her şeyden önce “aklını doğru kullanmasını” emrettiğini, ilk âyetiyle böylece öğrenmiş bulunuyoruz. Akıl sahibi insanı muhatap alan Yüce Mevlâ’nın, ilk âyetinde insana, “İnan!” ya da “Tasdik et!” veya “İman et!” yahut “İbadet et!” ya da “Kulluk yap!” gibi, aslında insanın yaratılış sebebi olan bir emirle hitap etmeyişi ve bizim çoğu zaman sıradan bir şey olarak gördüğümüz “okumayı” ön plâna alması, hiç şüphesiz okumakla ilgili yapmamız gereken çok şeyler olduğunun tescili hükmündedir.

Demek, okumak sıradan bir şey değildir! Okutmak da sıradan bir şey değildir. Nitekim Peygamber Efendimiz'in (asm), "Ya öğrenen ol, ya öğretene ol, ya dinleyen ol, ya da onları sevenlerden ol; beşincisi olma. Helâk olursun" hadisi veya "En üstün sadaka, bir Müslümanın edindiği faydalı bilgiyi başkasına öğretmesidir"2 hadisi bu işin önemini kulaklarımıza ve gönlümüze âdetâ çelikten harflerle perçinliyor.

O halde nasıl okuyalım? Nasıl bilgi sahibi olalım? Faydalı bilgilerimizi nasıl artıralım?

Hemen hepimiz birçok kere, birçok değerli kitabı elimize aldığımızda, içini karıştırdığımızda, sayfalarına göz attığımızda, satır aralarında kendimizi ilgilendiren çok şeyler buluyoruz ve "Bu kitabı mutlaka okuyayım!" diyoruz.

Fakat, öyle koşturmaca yaşıyoruz ki...! Neredeyse çoğu zaman yemekten de, ibadetten de oluyoruz! Durup dinlenmeden sürükleniyoruz. Nerede kaldı öyle bir kenara çekilip, saatlerce okumak! Buna çoğu zaman fırsat bulamıyoruz.

Oysa hayat ne kadar kısa! Ve bizim, bilgi ve irfan dünyamızı zenginleştiren kitaplardaki bilgileri edinmeye ne kadar ihtiyacımız var! Ve aslında maddî-manevî pek çok hastalıklarımızın, problemlerimizin, çıkmazlarımızın çözümü o altın satırlar arasında gizli. Bizim tarafımızdan keşfedilmeyi bekliyor.

Peki, öyleyse, nerede mutlaka okuyacağımız kitaplar? Elimizin altında mı? Hayır! İş yerimizde mi? Değil. Ne var ki, çok koşturduğumuzu söylüyoruz ama aslında yine okumaya iş yerimizde fırsat bulabildiğimizi bilmem hiç fark edebildik mi? İş aralarında, hiç hesapta olmadan, öyle okuma fırsatları doğabiliyor ki, eğer bunların yarısını bir kitabı okumakla değerlendirebilsek, emin olun, her gün sayfalarca kitabı devirmemiz işten bile olmayacak. Böylece iş yorgunluğumuzu atmamız ve yeni çalışma enerjisi kazanmamız da mümkün olacak. Hatta bu okumalar, yolunda gitmeyen tersliklere farklı açılardan yaklaşmamızı ve çözümü için daha makul yollar bulmamızı bile kolaylaştıracak.

Sahi... Söz buraya gelmişken, şöyle bir teklif yapmamızda ne sakınca var? İş yerimizde neden bir kütüphane kurmuyoruz? Bir o mu kaldı demeyin! Neden olmasın? Çok detaylı bir kütüphaneden bahsetmiyorum. Duvarın uygun bir köşesine iki raf ve üzerine çok önemiyet verdiğimiz kitaplardan bir demet. Hem biz faydalanalım, hem misafirlerimiz istifade etsin. Olmaz mı?

Unutmayalım, Müslüman, yitik mal arar gibi, bilgi ve hikmet aramayı sürdürmelidir. Müslüman bunun için okumalıdır. Bilgi ve hikmet arayışını sürdürmek için bir eğitim kurumuna devam ediyor olmak şüphesiz bir ayrıcalıktır. Fakat herkesin böyle bir şansı olmayabilir. Hayat, zahmetli disiplinlerle düzenlenmiş bir fitrî eğitim kurumu

değil mi? Ve biz; hepimiz, bu kurumun tabiî ve sürekli öğrencileri değil miyiz?

Öyleyse, imanımızla bağlı bulunduğumuz Mukaddes Kitabımızın ilk emrine dönelim ve mümkün merteye okuyalım. Okumayı ekmek gibi, su gibi hem en tabiî ihtiyacımız olarak görmek, hem de mümkün merteye kolaylaştırmak için, sürekli bulunduğumuz ve bir ömür verdiğimiz her yere bir kütüphane kurmamızın, midemiz için bir mutfak kurmak kadar, akıl ve kalp midemizi doyurmaya zemin hazırlayacağı açıktır.

Unutmayalım; Allah'ın adıyla okumak, Kur'ân'ın ilk âyetinde emrettiği bir ibadettir.

Dipnotlar:

1- Alak Sûresi, 96/1-5

2- Câmiü's-Sağîr, 1/737